

רש"י

שהרג, וכתוב צהן (שמות כח ד): כמנת תשצן: **כי כל עוד נפשי בי**. מהר ומותני, טוב לי

פירוש רבנו ישעיה

(א) מהכות את העמלק. הה"א יתירה: (ט) **כי אחזני השבין**. יש לפרש כשאדם מתפחד הרבה כל איבריו נקמטין וזהו כתונת תשבץ שהיתה ארוגה קמטין על ידי אריגה ונעשין גומות גומות ובלע"ז רמא: **כי כל עוד נפשי בי**. מקרא מסורס הוא כי כל נפשי עוד בי אבל איני

מצודת ציון

(ב) ואדמה. עפר: (ג) **אי מזה**. איה המקום שתאמר מזה אני בא: **נמלטתי**. ענין השמטה והצלה: (ד) **נקרא נקריתי**. מלשון מקרה: **נשען**. נסמך: **ובעלי הפרשים**. הם הרגילים הרבה ברכיבה: **הדביקהו**. רצה לומר באו קרוב לו: (ה) **השבין**. חולי הרתת, כן

מצודת דוד

(ה) **איך ידעת**. שמא מאומד, או מפי השמועה: (ו) **נקרא נקריתי**. במקרה באתי להר הגלבוע: **נשען**. על כי הפיל עצמו על חרבו וכמו שכתוב בשמואל א' (לא ד), נחלה מן המכה והיה נשען על חניתו, ואנשי הרכב באו קרוב אליו: (ח) **מי אתה**. מאיזה עם: (ט) **כי כל עוד**. רצה לומר, כל הנשאר בי עוד, הוא רק אשר עדיין נפשי בי ולא יותר, כי כבר הלכו ממנו ההרגשות כולם, ואם כן בוודאי

מנחת שם
מנחת שם

הענין

דבר שמואל - מלכיים

ביאור

ואחר כך נפל מהם הרבה ואחר כך מתו שאול ויהונתן: (ה) **איך ידעת** אם על ידי ראייה או על ידי שמיעה: (ו) **נשען על חניתו** הוא החרב שנקר בו: (ט) **ומותתני**, נדר פעל מותת (במרובע) הוא שגומר המיתה, ופי' כי כבר **אחזני השבין** שהוא רעדת

א **אחרי מות שאול ודוד שב** בעת שקע שמשו של שאול, ובני ישראל לא עצרו כח לפני אויביהם, ורח שמשו של דוד והוא וארבע מאות איש נצחו מחנה גדול וכבר מאד: (ד) **אשר נם העם** ספר לו כסדר, תחלה נם העם וזה היה סבת מפלתם,

מהר"י קרא

אתה. כמו הלנו אתה אם לצרינו: עמלקי אנכי. לא לעזרתך ולא לעזרת צריך באתי: (ט) **אחזני השבין**. אחדתני רתיתא: **כי כל עוד נפשי בי**. בעוד שנפשי בי:

(ג) **נמלטתי**. נשמטתי: (ד) **נקרא נקריתי**. לשון אירוע וכן תרגם יונתן איתערעית. מקרה שהקרה דרכי שם לא לעזר לא לזה ולא לזה: (ז) **ויפן אחרי ויראני**. ויכר שאיני מפלשתי הנלחמין בו: (ח) **מי**

מסורה

(ב) ונגדיו. ד' נקריאה וס' וקדש הוא ונגדיו. את ראשו לא יפרע. ונגדיו קרועים ואלמה על ראשו. והיממה איש אש צמיקו ונגדיו

דלכ"ג

(ד) **אשר נם העם מן המלחמה**. ספר מקרה הרע שקרה בהדרגה כראוי כדי שלא יגיע ההפעלות לשמוע כי אם בהדרגה כי זה ממה שיישיר אל סבל הרע ההוא בזולת הפעלות גדול מאד והמשל כי מי שימות אוהבו בזולת חולי קודם ידאג לו יותר ממה שידאג אם היה לו חולי קודם ויעתק אל הרע בהדרגה ולזה ספר בזה המקום ניסת העם ראשונה ואחר זה ספר מיתת קצתם יותר קשה מהניסה ואחר ספר מיתת ראשי העם בהם שאול ויהונתן בנו שהוא יותר קשה ממיתת העם: (ו) **והנה שאול נשען על חניתו**. ידמה שאחר שנפל על חניתו וראה שלא דקרהו היה שאול נשען עליו בכח להשלים הדקירה וכאשר ראה כי לא יכול על זה אמר לנער העמלקי שימותתהו: (ט) **כי אחזני השבין כי כל עוד נפשי בי**. הרצון בזה לפי מה שכתוב שהלבוש שהיה לבוש היה משוכך להוסיף לו חוזק באופן שלא יוכל החרב לחתכו בקלות ואמר שאול שהחנית שנפל עליו אחז לו השבץ ולזה לא היה יכול לעבור לדקרו וכאשר אמר שהוא חי עדיין ובקש ממנו שימיתתו שלא

מנחת שם

(א) **וישב דוד בצקלג**. מתחלפים הספרים כמ"ש למעלה: (ב) **בבאו אל דוד**. בבי"ת רד"ק: (ג) **הדביקהו**. בספרים ישנים חסר יו"ד וכן בס"א כ"י מסור עליו לחסר: (ד) **ויאמר אליו**. ואמר ק' מסורת נחמיה ח': (ט) **עמוד נא עלי ומתתני**. בס"א כ"י עמוד המ"ם בחולם ואין לעמוד

רד"ק

כי אחר אמר לו כי הוא עמלקי לפי ששאול הרג עמלקיים לא אמר עמלק אנכי: (ט) **כי אחזני השבין**. שם חולי אולי יקרה לאדם מחמת מכת חרב ותרגם יונתן ארי אחדני רתיתא, ובדרש עון נוב עיר הכהנים הלובשים כתנת תשבץ שהרגתי וי"מ הפרשים לובשים תשבץ כמו שאומר ובעלי הפרשים הדביקהו: **כי כל עוד נפשי בי**. בעוד שנפשי בי ואל יהרגני הערלים ולפירו' האחר אמר כי כל כך אצטער מחמת המכה שעדיין נפשי

(ב) **ויחי בבואו אל דוד**. בבי"ת: (ו) **נקרא נקריתי**. במקרה באתי שם לא מדעתי שאמצא אותו שם ונקרא מקור מנפעל שלם בנו"ן כמו נשאל נשאל דוד: **נשען על חניתו**. מהמכה שנפל על חרבו: **ובעלי הפרשים**. מחנות הפרשים כתרנומו משירית פרישא וכן תרגם בעל גר מישר גר ויש לפרש בעלי הפרשים ראשי הפרשים והממונים עליהם: (ח) **ויאמר אליו עמלקי אנכי**. כן כתיב וקרי ואומר והקרי מבואר והכתוב ר"ל